

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СІЛЬСЬКИЙ (ЗЕЛЕНИЙ) ТУРИЗМ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Журналістика Маркетинг Туризм
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	6-й семестр, 11 чверть 2024-2025 н.р.
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	4 год/тиждень
лекції	2 години
практичні	2 година
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5680>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Сільський (зелений) туризм»

Інформація про викладача:

Безугла Людмила Сергіївна,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри туризму та
економіки підприємства

Персональна сторінка:

<https://mk.nmu.org.ua/ua/kaff/bezugla.php>

E-mail: bezuhla.l.s@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Сільський (зелений) туризм» належить до переліку вибіркового фахових навчальних дисциплін, яка пропонується для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальностями 061 Журналістика, 075 Маркетинг та 242 Туризм НТУ «Дніпровська політехніка».

Сільський (зедений) туризм сприяє прискореному розвитку сільських територій, який позитивно впливає на тенденцію безробіття в українських селах. Актуальність розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні зумовлюється нагальною необхідністю невідкладного розв'язання соціально-економічних проблем сучасного села, а саме підвищення матеріального добробуту та часткове вирішення проблеми зайнятості сільського населення.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системних знань теоретичного та практичного характеру щодо розвитку сільського (зеленого) туризму, його привабливості, цінності та популяризації для українського суспільства.

Завдання курсу:

- вивчити понятійно-категоріальний апарат у сфері сільського (зеленого) туризму (СЗТ) та мотивацію вибору відпочинку у сільській місцевості;
- проаналізувати світовий досвід розвитку СЗТ та розглянути передумови становлення та розвитку його в Україні;
- дослідити нормативно-правову базу та економічний механізм у сфері СЗТ;
- використовувати маркетингові інструменти в СЗТ;
- оволодіти основними поняттями сертифікації, категоризації та якості послуг в сільському (зеленому) туризмі;
- розглянути екологічний туризм як різновид сільського (зеленого) туризму;
- охарактеризувати основні переваги та недоліки розвитку СЗТ.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація поставлених завдань дозволяє забезпечити наступні дисциплінарні результати навчання:

- знати основні складові, нормативно-правову базу та процес організації сільського (зеленого) туризму, визначати вплив елементів інфраструктури на місця сільського відпочинку, виявляти мотиви вибору відпочинку в сільській місцевості;

- поглибити, систематизувати теоретичні знання щодо проблем і перспектив розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні, характеризувати світові тенденції і перспективи геопросторового розвитку екологічного туризму;

- володіти методикою формування і регулювання ціни на відпочинкові послуги в агросадибі, складати проекти програм підвищення якості послуг у сфері сільського (зеленого) туризму.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

Тема 1. Сільський (зелений) туризм в Україні.

1.1. Сутність та фактори сільського (зеленого) туризму та його місце в системі загального туризму.

1.2. Порівняльна характеристика складових сільського (зеленого) туризму.

1.3. Об'єкти розміщення в сільському туризмі та їх характеристика. 1.4. Основні мотиви вибору відпочинку в сільській місцевості

Тема 2. Організаційно-законодавче забезпечення сільського туризму в Україні.

2.1. Нормативно-правова основа організації сільського туризму. Закон України "Про особисте селянське господарство", нормативні акти загальної дії та спеціальні правові акти.

2.2. Організації, які регулюють діяльність у сфері сільського (зеленого) туризму на місцевому та державному рівнях.

2.3. Спілка сприяння розвитку сільського туризму в Україні

Тема 3. Європейський досвід організації сільського туризму.

3.1. Інтегративні підходи до підготовки фахівців в галузі зеленого туризму.

3.2. Історія розвитку системи В&В. Типи В&В у сільському туризмі. Класифікація баз відпочинку, які належать до типу «Bed & Breakfast».

3.3. Досвід організації сільського (зеленого) туризму у країнах Європи.

Тема 4. Інфраструктура та передумови для розвитку сільського туризму.

4.1. Основні ознаки та умови діяльності агротуристичного підприємства.

4.2. Оцінка туристичної привабливості села та його околиць.

4.3. Вплив елементів інфраструктури на місця сільського відпочинку.

4.4. Географічні та етнографічні засади внутрішньої спеціалізації агрорекреаційного сервісу в регіонах

Тема 5. Екологічний туризм в Україні: стан та можливості розвитку.

5.1. Види та базові принципи екологічного туризму.

5.2. Екологічний туризм як складова зеленої економіки.

5.3. Екологічний туризм, як бізнес в сільській місцевості.

Тема 6. Маркетинг в сільському (зеленому) туризмі.

6.1. Оцінка загальної та територіальної ємкості ринку готельних і туристичних послуг у сільському туризмі.

6.2. Маркетинговий профіль сільського туриста (продукт, ціна, місце, просування, зв'язки з громадськістю).

6.3. Формування цін на відпочинкові послуги в зеленій садибі. Основні методи встановлення і регулювання цін.

6.4. Стратегії збуту і прогнозування потенційного попиту в сільському (зеленому) туризмі.

Тема 7. Якість у сільському туризмі.

7.1. Сутність якості продукту сільського туризму.

7.2. Сертифікація зелених садиб. Вимоги до якості сільських (зелених) садиб.

7.3. Досвід категоризації агроосель у вибраних країнах Європи.

Тема 8. Перспективи розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні.

8.1. Реалії розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні

8.2. Види діяльності, від яких сільське населення України отримує реальні доходи у сфері сільського туризму.

8.3. Аспекти агротуристичного продукту «Українське село».

8.4. Соціально-екологічна відповідальність власників агроосель, «зелених» садиб.

Практичні заняття

Тема 1. Сільський (зелений) туризм в Україні.

Тема 2. Організаційно-законодавче забезпечення сільського туризму в Україні.

Тема 3. Європейський досвід організації сільського туризму.

Тема 4. Інфраструктура та передумови для розвитку сільського туризму.

Тема 5. Екологічний туризм в Україні: стан та можливості розвитку.

Тема 6. Маркетинг в сільському (зеленому) туризмі.

Тема 7. Якість у сільському туризмі.

Тема 8. Перспективи розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні.

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту годин здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом контрольні роботи, подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Під час сесії здобувачі виконують практичні та тестові завдання. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle та в Microsoft 365. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 1 контрольну роботу, яка оцінюється максимально в 40 балів; оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 8 занять, участь у одному занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів) та оцінок за виконання самостійної роботи у вигляді презентації, яка захищається на практичних заняттях (1 презентація оцінюється максимально в 20 балів). Отримані бали за контрольну роботу, практичні заняття та виконання самостійної роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Визначення середньозваженого результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 50 тестів (вірна відповідь 1 бал) та 2 питання теоретичного спрямування, кожне з яких оцінюється по 25 балів за умови повного розкриття тематичного спрямування. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Дискусії, обговорення, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем, з використанням індивідуального та креативного підходу. Відбувається вирішення практичних завдань у вигляді тестів. Максимально оцінюються у 40 балів (8 занять × 5 балів/заняття).
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на підготувати по одній презентації, яку необхідно захистити на практичних заняттях. Максимально оцінюється в 20 балів.
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 40 балів

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*:

Кожне практичне завдання оцінюється за двома складовими: тестові завдання та участь у дискусіях.

Тестові завдання складаються з 8 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення тестового завдання здобувач отримує 0,5 балів. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 4 бали.

Участь у дискусіях максимально оцінюється в 1 бал, де:

1 бал: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей.

0,5 балів: участь у дискусії без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

0 балів: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

6.3.2 Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентації на практичних заняттях, причому:

20 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми; може точно

відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; ділиться думками з іншими учасниками групи; говорить чітко впродовж 95-100% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії, використовує нові слова для більшості слухачів; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

15 балів – студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на більшість запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло впродовж 80-90% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії; слухає одногрупників, відповідає майже всі питання форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

10 балів - студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, інколи ставить уточнюючі питання;

5 балів – студент/ка не демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить;

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 10 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 2 бали та 2 відкритих питання, де правильна відповідь оцінюється в 10 балів, причому:

10 балів – високий рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

8-9 балів – середній рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

6-7 балів – наявність текстової відповіді, яка відповідає предмету поставленого питання, однак власна думка не висловлена, містить граматичні та орфографічні помилки;

4-5 балів - наявність текстової відповіді, яка не в повній мірі відповідає предмету поставленого питання, виявлення запозиченого матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

1-3 балів – наявність текстової відповіді, яка не відповідає предмету поставленого питання, виявлення списаного матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Сільський (зелений) туризм».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо

отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Сільський (зелений) туризм».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання на лекціях та практичних заняттях:

- вербальний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- метод мозкового штурму;
- метод евристичних питань;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Kalchenko, S., Hutorov, A., Bezuhla, L., Leushina, O., Popova, T. & Dorokhov, O. (2021). Managing the socio-economic development of small forms of green tourism. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov. Series II: Forestry, Wood Industry, Agricultural Food Engineering*. 14(63) 1, 141-152. doi : <https://doi.org/10.31926/but.fwiafe.2021.14.63.1.13>

2. Безугла, Л.С. (2020). Сільський зелений туризм: тенденції розвитку національного туристичного бізнесу. *Сучасні підходи до соціально-економічного, інформаційного та науково-технічного розвитку суб'єктів національного господарства* : колективна монографія / з ред. Л.М. Савчук, Л.М. Бандоріної. Дніпро : Пороги. С. 157-166

3. Безугла, Л.С. (2019). Ресурсозберігаючі технології виробництва органічної продукції запорука розвитку екологічного туризму в регіоні. *Науково-практичний журнал «Економіка та держава»*. № 3. С. 39-42. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.3.39
4. Безугла, Л.С. (2021). Економічний аспект територіального виробництва амаранту, коноплі та сорго в Україні. *Економіка та суспільство*, №25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-79>
5. Ilchenko, T., & Bezugla, L. (2019). Trend and priorities change in the European agricultural products market. *Журнал «Інвестиції: практика та досвід»*. № 24. С. 35-42. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.24.35
6. Koshkalda, I., Bezuhla, L., Apelt, H., Kovalova, O. & Samsonova, V. (2020). Agreement of the interests of green tourism business participants in sustainable development. *Solid State Technology. Vol. 63, № 5*. 5844-5867. URL : <https://solidstatetechnology.us/index.php/JSST/article/view/5909>
7. Koshkalda, I., Bezuhla, L., Nihatova, O., & Ilchenko, T. (2021). The role of organic brand in the development of farmers' association. Evidence from Ukraine. *Advanced Trends in ICT for Innovative Business Management*. Taylor & Francis by CRC Press. pp. 171 – 187.
8. Кравець Н.М., Кравець О.М., Шипко А.Л. Сільський зелений туризм від «А» до «Я»: посіб. Харків. 2014. 54 с.
9. Шершун М.Х., Веремєєнко С.І., Микитин Т.М., Берташ Б.М., Щесюк С.В. Організація сільського туризму в агросадибах: навч.посіб. Рівне: Волинські обереги. 2016. 236 с.
10. Безугла, Л.С. & Демчук, Н.І. (2019). Соціально-економічні аспекти і передумови розвитку підприємств галузі екотуризму. *Журнал «Агросвіт»*. №18, С.24-28. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.18.24
11. Безугла, Л.С. & Ільченко, Т.В. (2020). Аналіз екотуристичної інфраструктури та формування її складових елементів. *Підприємництво та інновації*. №11. С.203-208. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/11.30>
12. Bezuhla, L. (2020). Impact of the macro environment on the ecotourist infrastructure. *Journal «Green, Blue & Digital Economy Journal»*. Vol. 1, No. 2. 33-38. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5169/2020-2-6>
13. Язіна В.А., Ткач В.О., Кожушко С.П. Сільський зелений туризм як основний інструмент створення успішного українського туристичного села. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 29. С. 37-41
14. Проект Закону України «Про сільський та сільський зелений туризм» від 04.03.2021 № 5206 URL: <http://surl.li/eadmj>
15. Бойко В. О. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. *Агросвіт*. 2020. № 22. С. 58–65. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.22.58